

Mama is hier

Van Mariette Zweers verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos *uitgevers*

Maakbaar

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Mariette Zweers

Mama is hier

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 4673 6

© 2019 Mariette Zweers

Omslagontwerp Riesenkind

Omslagillustratie © Sven Hagolani / Getty Images

Foto auteur © Ilse Oosterkamp

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Voor Froukje, Dirk en Anna

EEN

‘Is dit ’m?’ De man van de gemeente legde zijn hand tegen de boom en keek speurend langs de gladde bast omhoog. Op een paar meter afstand stond zijn jongere collega afwach- tend te kijken.

‘Ja, dat is ’m,’ zei ik. Het dieprode blad van de beuk begon al bruin te kleuren, waardoor de boom nu vreemd genoeg lichter leek dan in de zomer, als de kruin de kleur had van geronnen bloed.

‘Tja...’ De man klopte op de stam, keek toen zoekend om- laag. Met de neus van zijn veiligheidsschoen schoof hij wat van het grind aan de voet van de boom opzij.

De rode kat van de burensloep onze tuin in. Ik was blij dat Kathy en Walter niet thuis waren. Bij de vrijstaande overkapping van de buitenkeuken even verderop, bleef het dier snuffelend staan.

‘... en wat is nou precies het probleem?’ vroeg de man.

Ik keek weer naar hem en de boom. ‘Dat heb ik toch uit- gelegd aan de telefoon?’ vroeg ik. ‘Mijn man wil de boom

graag weg hebben. De buren willen dat niet. Ik vroeg me af of u misschien andere mogelijkheden ziet... Is hij niet ziek, toevallig?’ Afwachtend hield ik mijn mond.

De man grinnikte, stopte toen abrupt. ‘Heeft u dit al met de buren besproken?’

Ik staarde naar de grond. Lag het maar zo eenvoudig. ‘Ik zoek gewoon een oplossing,’ zei ik uiteindelijk.

De man krabde op zijn hoofd. ‘Mevrouw,’ zei hij na een zucht, ‘ik ben bang dat u het met uw buren zult moeten oplossen. Of er gewoon van genieten. Persoonlijk zou ik het zonde vinden als zo’n mooie boom gekapt zou worden. Zo iets heb je niet zomaar terug, dat kost wel een jaartje of honderd, als het niet meer is.’ Hij stak zijn telefoon in de lucht. ‘Ik neem nog even een paar kiekjes en dan gaan wij er weer vantussen.’

Teleurgesteld knikte ik dat het goed was.

‘Hiervoor had u niet mee hoeven komen,’ zei ik tegen zijn collega, terwijl de man foto’s maakte. ‘Moest de gemeente niet bezuinigen?’

‘Voorzorgsmaatregel, mevrouw.’ De andere man was klaar en stak het toestel weer in zijn zak. ‘Bij dit soort zaken wil het nog weleens uit de hand lopen.’

‘Kom op!’ snoof ik. ‘Dit is toch zeker geen achterbuurt?’

‘Mevrouw, u moest eens weten.’ Hij tikte tegen de achterzijde van zijn elleboog en keek me veelbetekenend aan. ‘Dat zijn de ergste. En ik heb er al heel wat gezien.’

De jongen naast me grinnikte. Ze staken hun hand op als groet, stapten in hun gemeentewagen en reden weg.

1

De foyer van de schouwburg was afgeladen. Jonge bedienden met bladen vol slanke, hoge glazen manoeuvreerden tussen de feestelijk geklede gasten door. Matthijs stond even verderop, handen schuddend met allerhande mensen die ik niet kende. Voor een moment had ik me eraan onttrokken om onze dochter Juliette te vermanen om toch vooral wat vrolijker te kijken.

‘Dat heeft die man van jou mooi geregeld. Zonder hem zaten we nu in een circustent.’

Ik keek op. Het was Jens, Matthijs’ collega in de directie van het ziekenhuis. Hij grijnsde jongensachtig. Zijn vriendin Thekla stond naast hem.

‘Zoiets kun je aan Matthijs wel overlaten,’ glimlachte ik.

De gong klonk. We schuifelden naar onze stoelen op de voorste rij. Achter me vulde de zaal zich met verpleegkundigen, specialisten, leveranciers, farmaceuten, leden van de gemeente en weet ik veel wat nog meer. Toen Matthijs in dienst trad van het ziekenhuis waren de voorbereidingen

voor het jubileum al in volle gang geweest, maar hij had de plannen meteen naar de prullenbak verwezen. Voor het vijfenzeventigjarig jubileum moest groots worden uitgepakt, met medeneming van alle 'stakeholders'. Het theaterspektakel van vanavond vormde het afsluitend hoogtepunt van een jaar vol festiviteiten. Voor mij was het een eerste kennismaking met Matthijs' nieuwe collega's en hun partners.

Een bekende cabaretier praatte de avond aan elkaar. Nadat hij iedereen welkom had geheten en de zaal met een paar goede grappen aan het lachen had gebracht, riep hij Matthijs op het podium. Energiiek maar ontspannen veerde Matthijs overeind uit zijn stoel en sprong soepel de vijf treden op naar het podium. Zonder enige haast liep hij over de grote vloer, zijn arm opgeheven naar de zaal als een talkshowhost die zijn entree maakt. Hij schudde de cabaretier uitgebreid de hand en legde zijn hand op zijn schouder, alsof ze al jaren een warme vriendschap onderhielden. Daarna stak hij nogmaals zijn hand op naar de zaal, voor hij de microfoon aannam die hem door een medewerker werd toegestoken. Alsof hij nooit anders deed. De zaal joelde. Ik wierp een blik op Juliette, die vol bewondering naar haar vader op het podium keek. Gelach golfde door de zaal.

'Het zal er wel wild aan toegaan als jullie thuis een feestje hebben,' zei Thekla tussen twee lachsalvo's door in mijn oor. Ik lachte vrolijk, maar zei niets. Thekla hoefde niet te weten dat Matthijs' gave om uit te pakken zich beperkte tot werkgerelateerde zaken. Privéaangelegenheden hield hij het liefst zo klein mogelijk. Ons huwelijk, verjaardagen, kerst... Ik wist nu al zeker dat ik volgend jaar voor zijn vijftigste

niets leuks hoefde te organiseren.

Matthijs vertelde intussen over de uitbreidingsplannen van het ziekenhuis. Het publiek reageerde vol enthousiasme. Met opnieuw een grote zwaai en onder luid applaus, liep hij van het podium en nam naast me plaats. Hij gaf me een kneepje in mijn knie en glunderde.

De rest van de show was een groot succes. Als klapstuk van de avond kwam een bekende zanger het podium oplopen die het voor elkaar kreeg om iedereen te laten staan en swingen voor de stoelen. Na afloop van de voorstelling, in de foyer, was Matthijs druk met het in ontvangst nemen van felicitaties, met netwerken en het schudden van handen. Thekla kwam bij mij en Juliette staan. De muziek stond luid.

‘Ik heb altijd een hekel aan die verplichte nummers van Jens, maar dit was leuk,’ zei Thekla. Ze pakte een glas prosecco van een blad dat voorbijkwam. Ik deed hetzelfde.

‘Wat zei je, schat?’ zei Jens, die net langsliep.

‘Niks, lieverd.’ Thekla rekte zich uit, draaide haar schouders. Haar borsten prikten naar voren in haar blouse en ik zag het kant van haar bh door de stof heen. Ze was mooi en onafhankelijk en jong. Voor Jens drie anderen. Ik bracht het glas naar mijn mond en nam een flinke slok om mijn ongemak te verhullen.

Thekla vertelde dat ze een eenmanszaak in pensioenadvies had. ‘Vanuit huis, echt ideaal. En jij?’

‘Mijn moeder werkt ook vanuit huis,’ zei Juliette voordat ik kon antwoorden. ‘Als huisvrouw.’ Ze proestte het uit, vond zichzelf enorm geestig. Tegenwoordig deed ze dat vaker, iets scherpers zeggen over mij onder het mom van een grap.

Ik negeerde haar. ‘Heb je niet te veel afleiding om je heen, als je thuis werkt?’

Thekla schudde gedecideerd haar hoofd. ‘Daar ben ik heel strikt in. Ik houd me aan een strak schema. Jens moet dus niet bij me aankomen of ik nog even een wasje kan doen, of de tuinman wil instrueren. Dat doet hij ook niet tijdens zijn werk.’

De eerste mensen vertrokken, langzaam werd het rustiger in de foyer. Matthijs en Jens kwamen bij ons staan. De cabaretier kwam langs om gedag te zeggen. Matthijs bedankte hem uitbundig en schudde weer uitgebreid zijn hand.

Jens hief zijn glas. ‘Goed gedaan, man!’ zei hij met een goedmoedige klap op Matthijs’ schouder. ‘Mocht je bij ons uitgekeken raken, dan kun je altijd nog evenementen gaan organiseren.’ Hij lachte, Matthijs lachte, we lachten allemaal.

‘Sommige mensen kunnen nu eenmaal alles,’ zei Thekla gul.

‘Ach, het gaat erom om dingen voor elkaar te krijgen, mensen voor je te laten werken,’ zei Matthijs losjes. ‘Dat is overal hetzelfde.’ Met zijn komst naar het ziekenhuis had hij eindelijk de stap kunnen zetten naar directieniveau. Bij de woonzorg was hij verantwoordelijk geweest voor vastgoed, een achtergrond die goed van pas kwam bij de geplande uitbreiding. Het was een van de redenen dat hij deze voor buitenstaanders onverwachte stap had kunnen maken.

‘Hopelijk kan de ondernemingsraad de avond ook waarderen. We hebben ze nog nodig de komende tijd en ze houden niet van geldsmijterij,’ zei Jens.

‘Welnee,’ wuifde Matthijs de opmerking weg. ‘Ze vonden het prachtig, ze hadden de avond van hun leven.’

Een halfuur later was de foyer praktisch leeg. Juliette was met haar telefoon in een hoek gaan zitten. Matthijs stond even verderop aan de bar, ik hoorde hem praten en lachen. Steels wierp ik een blik op mijn horloge. Bijna twaalf uur. Ik verexcuseerde me bij mijn gesprekspartner en liep de lange corridor in naar de toiletten. Ik nam de tijd om te plassen en me op te frissen voor ik terugliep. De gang was leeg. De paar mensen die er nog waren, zaten bij de bar.

Slenterend langs posters van oude theatervoorstellingen keek ik opnieuw op mijn klokje. Ik was bijna bij het eind van de gang, toen ik iemand hoorde zeggen: ‘... ongelofelijke aanstellerij.’

Abrupt hield ik stil. Er stonden mensen om de hoek. Ik kon niet zien wie het waren. Een tweede mannenstem zei: ‘Hij deed het anders wel knap, dat moet je hem nageven.’

Laatdunkend gesnuif. ‘Dat hele optreden was gerepeteerd van voor tot achter. Ik snap niet hoe ze iemand met zijn achtergrond hebben kunnen binnenhalen. Prima hoor, een beetje diversiteit, maar ik zit echt niet te wachten op een halve Youp van ’t Hek. Zoals hij dat podium opkwam! Dacht je dat hij die grappen zelf had verzonnen? Heeft hij een of ander duur pr-bureau voor in de arm genomen. Je wilt niet weten wat dat heeft gekost...’

Zijn gesprekspartner bromde iets wat ik niet kon verstaan.

‘Zo kun je het inderdaad wel stellen,’ reageerde de ander. ‘Als je de juiste mensen maar kent, daar draait het om. Met

inhoud heeft het weinig te maken.’

‘Het zal wel loslopen allemaal. Hij zit er nog maar net en wil zichzelf natuurlijk bewijzen, hij heeft genoeg in zijn mars.’

Ik hoorde hoe ze afscheid namen en weglieden. Mijn hart hamerde luid in mijn ribbenkast en mijn wangen gloeiden. Ik zette een pas opzij, bij de muur vandaan, maar mijn hak bleef haken in de zoom van mijn jupon en ik moest naar de muur grijpen om niet te vallen. Mijn tasje glipte uit mijn hand en haastig bukte ik me om het op te rapen. Voetstapen aarzelden, stopten, en kwamen toen mijn kant uit. Jens kwam de hoek om. Hij was alleen.

Het is moeilijk om te zeggen welke uitdrukking hij op zijn gezicht had toen hij mij zag, dicht bij de grond. Ik wist de mijne: schuldig. Ik besepte hoe dit eruit moest zien. Alsof ik op handen en voeten naderbij was geslopen met de intentie dingen te horen die niet voor mij waren bedoeld.

Even verstrakte zijn gezicht, toen toverde hij een beleefde glimlach tevoorschijn. ‘Olga!’ zei hij. ‘Laat mij je helpen.’ Hij hielp me overeind en hield me bij mijn elleboog vast. Stijfjes liepen we samen naar de foyer.

Matthijs lachte breed toen hij ons in het oog kreeg. ‘Ah! Zo zie ik het graag!’

In de taxi onderweg naar huis sloeg Matthijs zijn arm om mij heen en liet zich tegen de leuning van de achterbank vallen.

‘Wat een avond...’ Hij kneep in mijn schouder. ‘Was je een beetje trots? Wat vond je van mijn toespraak, hoorde je hoe enthousiast ze waren?’

‘Je was geweldig,’ zei ik, en probeerde niet te denken aan het gesprek dat ik had opgevangen. ‘Zoals je iedereen bij elkaar hebt gebracht. Jij bent precies wat ze nodig hebben, iemand die verbindt. Ik hoorde Jens zelfs zeggen dat je heel wat in je mars had.’

Ik zag zijn ogen oplichten. Even was hij stil. ‘Het is een toffe vent. Jens en ik, wij gaan die tent op de kaart zetten, dat is wat we gaan doen. Let maar op, dit is nog maar het begin.’

Juliette draaide zich om in de voorstoel en vroeg of ze thuis nog pannenkoeken mocht opwarmen, ze had honger. ‘Natuurlijk mag jij pannenkoeken,’ zei Matthijs royaal, en hij trok mij even tegen zich aan. ‘Daar houden wij wel van,’ fluisterde hij liefkozend in mijn oor. Plichtmatig lachte ik om de verwijzing naar mijn meisjesnaam, Pannekoek, maar Matthijs merkte het niet, want de chauffeur mengde zich in het gesprek met de opmerking dat hij dat ook wel lustte en Matthijs begon een heel verhaal over hoe hij zijn carrière ooit ook als taxichauffeur was begonnen. Er werd gelachen en Juliette deed zowaar een beetje leuk mee aan het gesprek en de sfeer was ontspannen.

Ik slaakte een zucht, legde mijn hoofd tegen Matthijs’ schouder en keek door het raam naar de sterren aan de donkere hemel.

2

Langs het scherm van mijn laptop keek ik naar buiten, de achtertuin in. Het weer was zacht en het was heilig. We waren laat opgestaan, hadden met zijn drieën ontbeten en nu was Matthijs in de tuin het gras aan het verticuteren. In zijn overhemd met opgerolde mouwen liep hij achter de machine aan. Waar Matthijs met het apparaat was geweest, pikten merels in de vers gerulde grond op zoek naar torretjes en wurmen. Matthijs en zijn gazon. In onze boekenkast stonden vier boeken gewijd aan het perfecte grasveld, bij elkaar ruwweg achthonderd pagina's graskennis. Altijd was er wel iets wat moest gebeuren: maaien, kalk strooien of mest, gif spuiten, doorluchten, sproeien. Van een verzakking in het gras of een engerlingenplaag leefde Matthijs helemaal op. Als een project werd er gras weggesneden, grond opgehoogd, gerold, gezaaid en bewaterd. De plek des onheils werd gemarkeerd door dunne paaltjes met afzetlint zodat niemand de pas ontspruitende sprietjes onbedoeld zou vertrappen.

Matthijs stopte en viste iets uit het gras – waarschijnlijk een beukendop. Toen we twee jaar geleden de vrijstaande overkapping met buitenkeuken in de achtertuin lieten bouwen, had Matthijs dat een mooi moment geleken om afscheid te nemen van de hofleverancier van deze doppen. Helemaal dachten de burens er anders over. Zij stoorden zich niet aan de bergen blad in de herfst, aan de beukennootjes die sommige jaren in kilo's naar beneden ratelden, of de harde schillen in het gazon. Matthijs des te meer. In korte tijd was de boom letterlijk en figuurlijk tussen ons in komen te staan, terwijl we het daarvoor altijd goed hadden kunnen vinden met 'De Krefeldjes', zoals Matthijs ze steevast noemde. Tegenwoordig refereerde hij alleen nog aan hen als een stelletje over het paard getilde moffen dat moest oprotten naar hun eigen land.

Een auto kwam de oprit oprijden en toeterde. Matthijs keek op en ik liep naar het keukenraam aan de zijkant van het huis om te zien wie het was. Vanachter de voorruit werd er gezwaaid. Ik stak mijn hand op en haastte me naar buiten.

'Nieuwe auto?' riep ik van een afstandje. Matthijs kwam om het huis heen naar voren gelopen en kwam naast me staan.

'Jezus, het lijkt de pausmobiel wel,' mompelde hij.

De bestuurder stapte uit de auto en grijnsde.

'Harm kerel! Mooi karretje, man!' zei Matthijs. Met kennersair liep hij om de auto, zijn handen diep in zijn zakken. Hij begon nog net niet tegen de banden te schoppen.

'Hartstikke mooi, Harm!' zei ik op mijn beurt enthousiast.

Ik boog me voorover naar Louise, die nog in de auto zat. ‘Je lijkt de koningin wel!’ Louise lachte en wuifde alsof ze het volk toezwaaide.

De auto was loodgrijs en stond hoog op de wielen. Aan weerszijden zaten schuifdeuren en aan de achterkant had hij openslaande portieren. Als je niet beter wist zou je denken dat het een wagen van een klussenbedrijf was, alleen de belettering ontbrak. Door de getinte achterruiten zag ik het wiel van een rolstoel schemeren. Matthijs keek er ook naar, dacht waarschijnlijk hetzelfde als ik. Dat deze wagen wel een enorme knieval was aan het noodlot dat ms heette.

Louise zag de blik op Matthijs’ gezicht. ‘Je mag hem wel lenen om Juliette te verhuizen, als het zover is,’ zei ze fijntjes.

We lachten, maar echt van harte ging het niet. Harm was Matthijs’ beste vriend en Harm en Louise waren peetouders van Juliette. Vroeger gingen we veel met elkaar om, maar door Louises ziekte was dat minder geworden. Matthijs kon er moeilijk mee omgaan, ook al probeerde hij het op zijn manier wel. Louises ziekte vertegenwoordigde nu eenmaal alles waar hij bang voor was. Verval, verlies van controle.

Een jaar of wat geleden, toen duidelijk werd dat Louise weleens hard achteruit zou kunnen gaan, had Matthijs zich al helemaal geen houding weten te geven. Hij ontliet Louise, en ging daarin zover dat het Harm was opgefallen. Matthijs en Harm kenden elkaar al toen Matthijs nog op de taxi reed. Samen hadden ze carrière gemaakt, elkaar helpend waar het kon. Ze waren vlak na elkaar vader geworden, gingen jaarlijks samen op wintersport, en ze koesterden bei-